

Número 16.

PORTAVEU DE LA DECENCIA

Any I.

Tots els treballs firmats serán passats per las armas.
No's retornan els originals per bascas que tinguin.

Redacció y Administració,
Carrer de Corró, n.º 164, baixos

La correspondencia al Director.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Un trimestre.	1'00 pta.
Número solt.	0'05 »
Número atrassat.	0'15 »

ALS MORTS

¡Sublimitat del no res! Encantament de las cosas passadas, de la buydor, de l'ombra! Intima esencia de las flors marcidas, dels esperits aletejants! ¡Difumida estela de sombras anyoradas que bategueu aprop nostre acariciant-nos constantment ab recorts ineborrables; que reffloriu allá de bella nit en lluminosa aparició quan el seny revola adalerat fruhint confortadora esperansa, la esperansa de pensar ab vosaltres, ab lo que foreu, ab lo que sentireu! ¡Sepulcral quietut dels nets de cor, dels bons, dels justos, dels qui clavavau el vostre cop al dimoni de la enveja! No venim á tancar el vostre recort, sombras volgudas; no volém regirar la santa pols en que s'han convertit els vostres cossos; no profanarém el passat vostre ab las nostres riallas, ab els nostres anatemas; no es per vosaltres, trossos de la nostre ánima, esqueix de la passada humanitat, á qui dobleguem ab las fuetadas del despreci!

El nostre despreci es per aquells morts, caus d'iniquitat, que s'arrossegan encare sobre la terra; pe'ls qui no tenen vergonya de ferse hereus de fortunes amassadas ab sanch vostre; pe'ls cor-

ruptors de conciencias, pe'ls repugnats esperits que conviuhen ab el desvergonyiment y la indecencia, ab la desmoralisació y el robo, ab els pillatges més degradats y ab els crims més abominables.

Vosaltres, que despedíau ratxas de claror, de bonesa, no foreu dels qui enmatzinavan als seus semblants pera encastellar diners, pera cimentar fortunes; no foreu dels qui en trafiqueix contra las lleys, aixecavan entre quatre parets el caballet de la moneda falsa; no foreu d'aquells que enviavau als seus enemichs, honrats é incorruptes, allá hont élls havían de sentar sos reyals: á presiri.

Vosaltres, lluytadors d'un ideal, ab éll moríau. Aquets altres, esperits morts, no'n tenen cap d'ideal; aquets venen son cor, qu'el *simoun* de las passións mes degradables caldeja, per una credencial ó el lliure exerciment d'un miserable negoci, estenent arreu la taca de sanch de sas malfetas.

Contra aquets es, contra qui bateguém, contra qui lluytém aridits, á la llum del sol empesos per la vergonya que fuetaja la

nostre cara; contra aquets es que aboquém las nostres energías y els nostres entusiasmes en nom de la generació d'avuy que batega ab ánsia jove per un present de pau y un pervenir espléndit.

Son dolsa.

ELS MORTS DEL "PUEBLO SEVILLANO"

De cos present.

El «Pueblo Sevillano», aquet periódich serio y educadissim, representant dels Peps, Quels, Badós, Bous, Máfegas, Infrascrito (a) Matalazero ¡ojó! porcuras, y demés *personas respectables* d'aquesta localitat, aquet periódich polítich que porta «Revistas culinarias, Pensamientos, Lo que dice Nakens y lo que dice el brut del mestre burot, está compost dels següents detritus socials, ¡eh! ¿que'ls en sembla de aquesta paraula detritus? donchs encare la trovo poch expressiva; está compost de la següent *femta* social, y aquesta es la verdadera expressió que deu donarse á ne la colecció soológica d'animalets estranys, que, els uns per afició, els altres per fam, escriuhen aquell setmanari defensor de la bruticia caciquista, de la *purria* ab diners, dels ilustrats ignorants, dels diputats sense paraula y sense vergonya, dels matuters vitalicis, dels mangonejadors eternals, dels embrutidors de l'administració, dels empobridors de conciencias, dels mercadejadors d'ideas, dels mentiders de cor, dels raquitichs d'esperit.

Aném per el primer y més infelís, per aquell mestre ex-republicà, que desde un

diari s'atreuía á parlar de las noyas del Orfeo Canigó calificantlas de *señoritas inocentes*; per aquell mal grà que va sortir en el poble de La Roca; per aquell que obría l'escola á las deu, quarts d'onze del dematí, lo que li va esser causa de una forta reprimenda per part de la junta local d'instrucció; per aquell barrut carregat d'expedients indecorosos, un d'eils actualment aturat á Barcelona; per aquell que intolerant ab las ideas dels altres, ensenyaba á la maynada que tenia á estudi á menys preuá el sant Cristo, com si aquell martir de la humanitat no sigüés representant de la llibertat dels homes; aquell que va haber de fugir de Sampedor per enredos ab femellas que no está bé al nostre setmanari l'exposarlas; es aquell que mes tart, á Castelltersol, va arribar á ser aburrit de tot el poble y va demanar permuta ab el que avans hi había aquí á La Roca; aquet fulano, es el que no pot viurer maritalment perque sa dona no'l vol y está condemnat á seguir pobles com els gitanos de la mona y el pandero, ensenyant com fa domar la bestia per afalagá á las criaturas, y la bestia en aquet cas es la seva conciencia y las criaturas els babaus que se l'escoltan y l'hi tiran monedas, ja que s'ha vengut com aquell Judas á n'el Mestre las ideas que falsament ostentava per denigrarlas y embrutirlas.

Aquet, que'n altre ocasió ja li varem dir que era la pistola del caciquisme, es l'inconsecuent que ja va provar una vegada d'esser amich de la cuadrilla de cacichs, y com que aquestos últims quant no necesitan no'n volen mes de companys, per que serian masses á partir, el varen despreciar. Es aquesta en abstracte la decorosa figura que han escullit com á director de sa prempsa els mangonejadors, els... Pep, Quel, Badó y Companyia. ¡Digne representant de personalitats tant honorosas! A n'aquet pobre mestre el deixem estar per burot ¡Aul á apendrer de Gramática que en Marcel Riu de «La Tralla» va treurer de un article teu, tot un pilot de bunyols y faltas d'ortografía, ¡arri enllá! Judas dels republicans, Judas de la teva ¡muller, burot del caciquisme, ¡arri enllá!

Y aném per la colla d'ignocents que ni malicia tenen, per la colla de inspiradors en part y d'escriptors en altre que reunits ja en una taula de café, ja en la impremta mateixa del periódich, logran vomitar alguna cosa sense forsa d'argumentació y sense vritat incontrovertible com ho son las nostras acusacions fetas tranquilament, entre rialla y rialla com á satisfets de la nostra obra, com á segurs de nosaltres mateixos y responsables á la llum pública de totas nostras accions.

¿Agafemne un de l'orella? donchs au, vina tu, *Ciment* empedrehit, director de *L'Escapularia*, sabi de suro, autor de localitat, maniàtich á la Literatura, vina aquí, tu que has trucat varias vegadas á ne la porta del Parnás y no t'han volgut obrir; vina aquí enveja, ¿oy que no sabs

perque t'ho dich aixó d'enveja? Es clar, si ni memoria tens! T'ho dich donchs per la que escampan tas paraulas y ensenya la mirada quan un de tos avans companys d'aquí á la vila ha surat una mica, anava á dir mes que tu, però costa ben poch, ¿digas noy de can Punyego, digas per que la defenses á la bruticia del poble? Tu que, com á pretendent de las lletras, del amor y la bellesa no podrías agafar la pluma en política, donchs que per la defensa de un ideal indiscutible de noblesa ¿per que pretents defensar la indecencia de la localitat ab els teus xistos á tall de Doloretos y ab las tevas acusacions á tall de dramas de la bestiesa? ¿que també ets un burot tu? No, aixó no'ns ho creyém; á tu ja t'ho diré perque escrius á n'el «Pueblo», per alló de las picadetas que no fan mal però enfadan, per alló del *Sabater de la escala* ¿oy? Donchs mira, tot alló nosaltres ho deyam per despertarte, per que tothom ja sab aquella miscelania de un tranquil de aquí á la vila que va dir que'l día que't despertis et *clavarás* un tiro, y es que tu dorms molt fort, massa, ja que las nostras tentativas han resultat frustradas com l'éxit dels teus dramas, ja que tu á pesar de tot, segueixes creyente alguna cosa y no ets res més que un condemnat á vendre ocre y cals y escombrós pels pintors y mangre y... ves, ves, acaba un altre drama, qu'ens agrada el veurer com somías.

Y en venen tres d'un cop, tots tres insipits y ayualits, l'ex-jutje y també burot are, però burot d'estat major, Quim de Sant Roch, un pobret ab el cap ple de vent que de quant en quant *dona á llum* alguna fulla, ex-jutje per rahóns de cacicat, cesant mes tart també per las mateixas rahóns.

Aquet defensa la menjadora y per xò es posa tant furiós, rahó clara y evident del per que nosaltres ens ho preném á tall de broma; perque no la defensan, perque ens guanyém la vida honradament, sense necessitat de cap influencia ni de torsar la espinada per ningú, com no sigui la moralitat y justicia, ab lo que la llibertat seria un fet, llibertat que es el nostre únich caciquisme. Y tu Venturita, el dels macarrons, no pots pas dirho aixó, á n'a tu te convé l'engranatje corromput del centralisme, aquet sistema de absorció á Madrid defensat per el teu pare y demés *compinches* es lo que unicament te pot dar vida, ja que no has nascut pera barallarte en las lluytas nobles de la inteligencia.

Per xò t'ho perdoném com á n'els demés per unas altres rahóns; fes fullas, fes Venturini, pero quant menys á nosaltres deixans fer broma, deixans dir que fas de noy Quim, deixans dir que tens el cap ple de vent.

Els dos que quedan, entre altres encare menos importants, casi ni mereixen menció, perque ¿qué'n dirém, que no sigui relliscós, de un metje que en comptes de estar de cap sobre'ls llibres estudiant, está de cap sobre las bailarinas? ¿de un

galeno que no sab sinó fer xistos, alguns dels quals s'encastan á n'el Pueblo? ¿qué volen dirne d'un home que no ha sentit may dintre seu batre ni un ideal, ni una forsa, ni una causa, com no sigui la causa de la fartanera y de la mala vida?

Lo que aquet home pugui fer inspirat entre fums de menjars y soroll de culleretas de café no pot tenir cap forsa moral; si la paraula ximple estigués bé d'escriurer en el nostre periódich, podríam dir: de lo que fassi un ximple ¿que'n dirém?

Y l'últim d'aquesta serie casi ni es pot nomenar de insustancial; es tracta de aquell que t'el *furor del casori*, malaltia nova que ell com á *intrús* en farmacia no s'ha sabut curar. ¡Costa tant poch de conquerirlo! ¡pobre home! ¡ay! pobre redactor del «Pueblo Sevillano», reposa ab tos companys el son etern!

Resemlos á tots sa falta de responsabilitat en lo que escriuhen, la seva poca representació. Agafeulos llástima á ne aquesta reclusió de burots y d'inconcients; tinguéulos compasió; jo fins en tinch á un burro si veig que s'entranca.

Traducción de V.

Venjansa macabra

Es l'hora de plegar al cementiri, don' l'últim cop d'aixada lo foser, mandrosament del gech treu la petaca y endressant l'eyna, cargola un cigarret, tanca las portas, ne don una pipada, adeusiau murmura tot marxant; y en el mateix moment la nuvolada de l'astre de la nit faig del devant. Del camp de la quietud un rebombori inusitat se sent, que fa fredat; y una munió de morts el gori-gori á la llum de la lluna han entonat. Com si fossin soldats, forman en fila y comensa la llista un á passá, contestan tots present, sols un ne falta y el *listero* pregunta: ¡hont parará! Será de Granollers diuhen á coro uns cuants de San Celoni y de Corró, posantse per instint las mans al ventre com si encare sentíssin la cremó. De allá es per cert, y ¿hont deu trobarse? ¿quina maldat ha fet, que s'ha amagat? Perdó! perdó! s'ou ab veu llastimera, so jo aquell que feya us del acetat. Com per mágich ressort, los esqueletos ne rompan filas en un santiament; y corrent alocats, buscan las caixas que estellas fan tornar en un moment. Sol, aquell infelís, genolls en terra, perdó! perdó! crida sense parar; mes no hi valen los prechs, perquè la guerra ni el mes sensat d'aquells pot evitar. Y plouhen damunt d'ell las garrotadas igual que cau l'aigua en un temporal; sols cuan lo veuhen pols, satisfets quedan y para aquell cridori, ja infernal. Are companys podem ferne la festa,

tots los que aquí'nstrobémsom ben honrats demá veurán los vius que n'es aquesta la manera tant sols com han d'obrar. Y cantant y ballant la nit ne passan y acaba tot de cop aquell brugit cuan l'auçada lo dia n'annuncia que tots fins un'altre any tornan al lit.

Xicoira.

CROQUIS

-SONET-

La Gloria esplendorosa es ma il·lusoria; la dels Llulls, Fontanals y Verdaguers, la de la gent d'avuy, la dels Carners, la fama dels grans homes de la historia. ¡Qué sigui llarga, eterna ma memorial ¡tinch fam de públichs, viscas y llores! Vull escampá'l meu nom per l'Univers, vull gloria, jo vull gloria, forsa gloria. Y els *Hereuhets y Llaris y Doloretas y La noya petita d'en Punyego y els Servius, Pessigollas, Senyoretas, daba á luz*, junt ab altres que no engego, y el sabi, el gran, el fort... ¡oh mon! ¡mon fals! morí boy despatxantne cinch de cal.

¡Aturevos; reseu sobre eixa llosa per l'anima del pobre que en son cap duya en lloch de cervell grana de nap y un quarto de farina de llinosa.

Oli de còco.

Cuento macabre

Génio y figura hasta la sepultura.

«Es de nit, tot es calma, surt la lluna y faltan cinch minuts per tres quarts d'una».

Si senyors; es de nit, y estem dintre el cementiri de la vila y som morts, sinó que som uns morts molt vius perque a la *cuenta* hi veyém, sentim, etc., etc. La redacció d'EL MOSQUIT en pés figurevos que fa malvas á consecuencia d'un fástich agafat per tots els individus de la mateixa de tan anomenar á n'en Pep, Quel, Badó y C., y acabada de matar ab aquella fulla de «El Pueblo Sevillano», titulada «Caricias».

Tocan els tres quarts, y d'una fossa-ninxo s' aixeca la tapadora, y primer un ós després un altre, en surt la calavera d' en Pepet Sanfayna (a) Valent; quant ja es tot á fora fica la ma á dintre del sepulcre fentme el mateix efecte que si la introduhis á la caixa municipal, y en treu una gran crossa; la que's posa sota la aixella y comensa á caminar, pró fent molt el ranco, avall, avall, boy aguaytant las dedicatòrias de'ls ninxos ó habitacions, fins que s'atura devant de un que sobre una gran pedra mármol hi te escriu:

«En Pepito Diputat

R. I. P.

murió de un harto de leña, contando muy tierna edad.

Sólo le lloró Purreña, pues ningún hijo ha dejat.»

Després d'haver llegit aquest epitafi, el Valent es deslloriga l'ós de la musica, ab el quin dona tres cops consecutius sobre la pedra; al cap d'una estona se sent dintre de l'*arcoba eterna* un badall llarch y fort, tan especial, qu'encare que no hi hagués el nom del difunt sobre la pedra, no més sentintlo hauria conegut á n'en Pep, perque aquell badall es esclushi dels diputats que no fan discursos y apropiat pera enjegar al vol en un aburriment de Sessió.

—¿Qui hi ha? se sent desde dins.

—Surt home, surt: tan mandra ets aquí com á casa teva: ¿qué no sabs lo que'm passa? (Y al dir aixó el noy ex-saboné ja havia tret tota la persona feta d'ossos, excepció d'una fló que duya penjada al cap d'avall de l'esquena y que segons noticias ja hi va neixer.)

—¿Que't passa? ¿que has perdut la cédula?

—No home, no; aixó ray....

—¿Donchs qué?

—Que no sé cóm, ni de quina manera, aquell dia qu'ens varen atunyinar á la vila, ¿t'en recordas?...

—Si home, sí, no me n'he de recordar; si d'ensá d'aquell dia no he caminat més coix, perque'm van donar una patacada al altre cama y me la van fer curta com la dolenta.

—Donchs de desd'allavors que aquest osset d'aquí, de la nansa del coll, se'm bellugaba y noy, ahir tot palpantme, palpantme, vareig adonarme de que m'havia desertat.

—¿Bé, home, no ve d'un ós!

—¿Oh, no ve d'un ós!... y quan passin aquella revista que porta l'història d'Espanya?

—L'història Sagrada deus volguer dil...

—Just. Però com que quan era viu li portava tan afecte á la *pàtria*, sempre m'equivoco.

—Bueno, creume noy, deixat d'ossos y aném al grà.

—En Castellet fos mort qu'ens en proporcionaria! Però are com are lo que convé es mirar de un modo ó altre á veurer si'm puch completar, no fós cas qu'el dia del judici'm declarassin *inútil condicional* y'm fessin buscar llavors l'ós estraviat ab una candela encesa al....

—Calla! no parlis d'aquestas cosas; tot ho arreglarém. Tan arreglo hagués tingut aquell fart de garrotadas que'ns van donar. Encare seria diputat á horas d'are y tu encare firmarias y en Sinia encare cobraria y en Miquel encare duria aquella gorreta japonesa.....

—Creu noy que l'ós me fa falta; d'ensá que l'he perdut me costa d'empassar la saliva.

—Escolta; y si anavam á trovar á n'en Badó? Qui sab si ho arreglaria éll qu'es tan murril...

—Ben pensada noy!

Y els dos calaveras s'en anaren ab passos de desllorigament á picar á l'estancia del seu company de penas y fatigas que vivia en un caixó de mármol 'hónt s'hi llegia:

Entre babás y brumera
fa malvas un cafeter
company de certa cartera:
quan van reventá á en Travé
s'ens va tornar rabiós;
varen donarli la bola
y plorat d'en Quel Pistola
va morir com mor un gós».

—Badó! va cridar ab veu de moneder fals el noy Pepet.

—Badó! va dir la gola del Valent á tall de Bobi.... y de dintre la caixa en sortiren uns quants butxchs de rabia, com udols ó iladruchs de bestia selvatjina, com á sorolls de tempesta: era el desportar d'en Xicoira.

—¿Qué?... no vos la vull dar la cartera, no... es ben meva... Santa Madrona qui trova dona.

—Estich que somia, va fer l'exmatuter.

—Sembla aquell vell de La Tempestad, va dir aquell que firmava y no cobrava.

—¿Es meva la cartera!...

—Surt beneyt y deixat de carteras, ¡que no coneixes que som de la mateixa pandilla, au!...

Y va obrirse la fossa y en Badó va apareixer estirat ab *aquella* cartera entre costellas; encare no s'havia obert del tot la tapa y ja el fletxador de viudas don Juan Sanfayna abocaba una rialla per sa boca, quinas dents li petavan que era un gust.

—¿De qué rius, digué en Pep? no trenquis el respecte de nostramo; ja sabs que en Badó ha sigut sempre nostre mes ferm puntal.

—Dispenséume Badó, pero m'heu fet gracia ab aquets estrenyacaps sobre la clepsa.

—Tu sí que sempre rius per poca cosa; gastas molt humor y si l'humor fos quartos també 't trovarias ab que quedarias á deurer casi sempre.

—No'm parleu dels inglesos que densá que'm van trasladar aquí al cementiri sembla qu'estich més bó perque no'n trovo cap.

—Be, be, y ¿per qué m'heu trucat? ¿quin vent os porta?

—Home, vos per alguna cosa heu estat vintidós anys concejal...

—Bueno, qué?

—S'ha de fer tupinada.

—¿Que també hi ha eleccions aquí?

—¿Que no mes teyam porcatís en temps electoral? Vos mateix en els consums...

—No'm parleu dels consums que'ns podria sentir algún difunt dels del partit contrari.

—Teniu rahó.

—Jo de rahó en tinch sempre. Y bé, ¿a qué veniu?

—Ja vos ho dirém clar. Mireume be, va dir el Valent. ¿No'm troveu á faltar alguna cosa?

—May hi has sigut tot.

—Be, vull dir si no troveu que'm falta alguna pessa. ¿No? Donchs se m'ha extraviat la nou del coll.

—¿Vols dir que no es á consecuencia del fart de garrotadas?

—¿No ca! Si l'he perduda aquí dintre del cementiri y vos sabeu que á nela vall de Josafat el que no hi es tot...

—¿No es pot trovar un medi? Va dir el Pep.

—Prou... ¡ja'l tinch! y en Badó va aixecarse y va dirlos: aném.

Y tots s'encaminaren ruixats de claror de lluna á un altre barriada de habitacions, fins á aturarse devant d'un ninxo que deya:

Un pacífich ciudadá
del desgraciat Granollers
á n'aquí es va fe enterrá
cansat de veurer que allá
en lloch d'homes hi ha femés.

—¿Veyeu? A n'aquí n'hi trovarém un que sufrirá todas las nostras impertinencias, digué en Badó; es dels de bona pasta, es dí, ¡vaja! Basta dirvos que es dels que sempre pagaba y no faltaba may á n' el principi d'autoritat.

—¿Je, je, je! principi heu dit? principi y fi.

—A n'aquet, si trevallem ben fi, l'hi podem treurer l'os sense que s'en adongui; llavoras tu te'l posas y tot arreglat y en paus.

—¿Y si crida?

—Si crida, en Pep com á ex-diputat, que's posi á cantar el *Gloria á Espanya* mentres tu entonas la marxa de Cádiz y aixís s'aplicará.

Tal dit, tal fet; obren la llosa y trovan á n'el home pacífich adormit; en Badó que s'hi atansa y boy palplantli el coll va per sustreureli l'os, quant aquell payo que semblava dormir obrint un pam de boca li apretá mossegada y se me li quedá els dos últims ossets del dit petit de la ma dreta boy cridant ¡lladres, lladres! son els que á ne la vila també feyan els seus, ¡lladres, mes que lladres! y va aixecarse empaytant tombas avall á las carcomidas y esqueléticas figuras dels avans mangonejadors de la vila. Aquell mort era jo, l'*Infrascrito* del Mosquit, que ab els meus crits de lladres vareig despertar del primer son etern á tota la redacció en pes, la cual va aixecarse pressurosa cada individuo de las sevas respectivas moradas ajudantme á increpar á n'aquells que no prou contents en vida de remenar las cirerás y ser genuhins y llegítims representants de la tupinada, volían trencar la santa pau d'aqueil camp de silenci pera instaurar morts y tot, el primer *pucherazo*, la primera *patota* en la terra dels iguals.

Tot aixó vareig veureho un dia que de una estrebada que'm va doná el dentista á un caixal, vaig quedar cinch minuts fora del mon; el ossets de la ma de'n Badó no'ls vaig trovar despert, però la mossegada á la ma del facultatiu no que no va fallar; que consti donchs que no'm vaig deixar pendrer la nou del coll.

Infrascrito.

Uns quants morts

Dedicat á n'en Pep.

Qui es un mort? el diputat
qu'en la Sessió está assentat
ó dormint ó be badalla,
sens donar may cap paré,
que may parla, sempre calla
perque no sab res de ré;
diputat per mala sort
del poble qu'el va votar
per pogué'l representar,
aquet si qu'es un gran mort.

Dedicat á n'en Quel.

Qui es un mort? el batlle quiet
que vivint com un pollet
deixa fé ó be que desfassin
sens may gosar á cridá,
deixa als barruts qu'es propassin
y se la puguin campá;
mes ab tot dú el barco á port
y á dalt del barco hi ha'l ví,
lo que no hi ha es el *vendí*:
per xó us dich qu'es un gran mort.

Dedicat á n'en Badó.

Qui es un mort? el gran cacich
aquell rey del embolich
tot ell rabia y gran quimera
qu'empleant á tots els seus
li va'l cuento de primera,
defensat sempre p'els Queus,
Boscós, Condoms; gent sens nort,
gent que busca adelarada
poguer fe bona arrossada.....
y aquet Badó, no es un mort?

Dedicat á n'en Pellissot Sacarina.

Qui es un mort? el concejal
de nas llarch, descomunal,
que fa l'última pesseta
protejit per els cacichs
vivint ab l'esquena dreta
sense penas ni fatichs,
no tement may fer cap tort,
que sols sab dir *si* ó be *no*,
xumant sempre del turró;
aquet p'el poble es un mort.

Dedicat á n'el «¡Matalazero ojo Porcuras!»

Qui es un mort? el noble Queu
que si acás el trepitjeu
els padrins ja vos envía
y os vol matar pe'l civil
y te una *porcaduria*
que no daría ell per mil;
boy semblant que ve de l'hort
y no es mes que un gran tabal
que compra duros á ral...
¡ay aquet, quin mort, mes mort!

Dedicat á ne'l mestre de La Roca.

Qui es un mort? aquell barrut
republicá convensut
qu'es ven com ho fa un gitano
per dos quartos d'ayguardent,
fent el «Pueblo Sevillano»
defensor de certa gent
de cacichs y algun barram,
aquet es un mort del tot,
es un mort per que es burot;
aquet es un mort de fam.

Al Poble.

Qui es un mort? el poble en pes
que deixa fé y no diu res
mentres l'esquilman y el roban
una colla de tahuls
que dintre del cor hi covan
uns sentiments que son fuls
y ab tot y tanta fortor
el poble no's posa alerta,
ni s'aixeca, ni es desperta;
aquet es el pitjó mort.

Márfegas.

Els morts de Mollet

El comité liberal de Mollet, seguint el sistema Fontcuberta, ha *dado á luz* una fulla, ¡y minyóns de Deu! ¿May diriau á qui *apretan* aquets *liberales*? *Apretan* á un amich nostre, honrat patriici que segueix en aquell poble la noble tasca de desenmascarar farsants, y per tota tara, ¿may diriau tampoch quina ni'n diuen? Qu'es *reaccionario*.

Vaja senyors lliberals. ¡No'ns vinguen ab antiguallas! Avuy dia no s'está per reaccionaris y avensats; avuy dia en política se distingeix entre la gent honrada y els lladres; y els lladres son els qui roban als pobles y els posan al nivell de qualsevol vilatje del Marroch. Senyors del comité *liberal* de Mollet, cosa morta que pretén tornar á la vida, desferra de gent que no te altre ideal que'l xuclar del Municipi ¿ens enteneu? Es que tirém y tirém per vosaltres.

Valent.

SR. FONTCUBERTA;

es á n'aquí aquell anunci.

¡MATALAZERO! ¡OJO! ¡PORCURAS!

¡GRAN BARATO!

¡SIN RIVAL!

Depósito de **MARFEGAS** adecuadas para la **JUVENTUD.**

N'hi encontrareis de Ciertas (?) desde 5 pasetas an arriba á 5 idem. idem. an abajo.

No decarse angañar, no cuanfundirse. Llebo bidrieras.

Llavero: Qeo, Fuente y Cubierta.

NOTA:

Teníam fet propósit de suprimir en aquest número tots els anuncis á fi de poderlo dedicar per enter als morts polítichs; pero en vista de que'l Senyor Fontcuberta, que's creu aludit en el present anunci, el passat diumenge, á las vuyt del vespre, atracá al nostre director, volguentli exigir que no's publicqués, per que no's puga creurer, tal com lo nostre director l'hi va dir, que'ns feya por, ens veyem obligats á publicarlo tot sol, ben sol, perque's fassi mes visible, advertint que'l publicarém sempre y cuan ens dongui la gana, no fent cas de lo que digué dit senyor que á nostre director li faría els comptes.

INSTANTANIAS

Ja las dotse n'han tocat
al campanar de la vila,
y com tots los anys s'estila
tots los morts s'han aixecat.
¡Quin soroll! ¡quin rebomboril
alló sembla un camp perdut,
talment com si haguessin dut
tots aquells del *consistori*.

N'hi ha un que sembla en Bou
ab posat manso de frare,
que son pensament, es are,
pogué á n'algú amagá l'ou.
Mireu si es home de barra,
que agafa á n'un mort d'aquells
y li pren tots los budells
per poguer fer butifarra.

Al costat hi ha en Badó,
ab jech curt, gorra de rata,
mirant de ficar la pata
al butxacó d'un senyó.

Mes amunt, s'hi veu en Quel
fet un quimich de vritat,
analisant l'acetat
per portar mes gent al cel.

Un que no va gayre dret
va corrent per 'quets cantons
portant mostras de savons
y á los burots fent l'ullet.

Corre igual que un esquiroi
lladrant sempre com un gos
aquell comerciant d'arrós,
qu'el fá, pro no es gens mussol.

Com aquells de l'*última hora*
fullas reparteix arreu
un *nyebit* semblant en Queu
dant el bras á una senyora.

Un metje mes amunt corre,
que te'l posat paperina,

que empayta una bailarina
prometent durla á la torra.

Assentat li ha un retratista
pensant la lluna es un plat,
y fins la boca ha badat
no deixantla may de vista.

Y en mitj de tota la colla
un gos lladra sens parar
encárrech que li van dar
pera poguer ser de l'olla.

S'hi veu també un policia
que no mes fa que badalls
y un pobret apotecari
d'un diari fentne retalls.

Y per ferlos rabiola
un MOSQUIT també n'hi ha;
tots lo volen agafá,
pro ell res, sols pica y vola.

Psts.

Carta de uns morts á uns altres morts.

Valldeïlades V castanyada del sigle XX.

Senyors y majors: á tots vosaltres, els cacichs, aprenents y fadrins de tan asquerós ofici: la Junta Esquelética del Gran Silenci Sepulcral, en sessió celebrada á las dotse de la nit del mateix dia en que á'n aquí á la terra dels vius varen tenir lloch las derreras eleccions, va acordar enviarvos la present, pera notificarvos las interminables é irrevocables conclusions firmadas per unanimitat entre els socis concurrents, ademés del president y vocals *natos* de la mentada corporació.

Primera: que no podem consentir ja per més temps, l'insolent escarni que's fá á'n el nostre repós, no esborrantnos de llistas electorals, en las que nosaltres ja no podem servir pera res, á causa d'haver desaparegut d'aquí'l cementiri, aquell home de las *vuelts* que venia passatje de retorn á la ciutat dels vius, segons contan els morts mes antichs de la Necrópolis.

Segona: que no poguent assistir en persona á votar, resulta baixament mentider el nostre vot abocat la majoria de las vegadas á candidats y á noms odiosos, y per nosaltres odiats, y que per lo tant fa un acte d'estafa, l'individu que s'encarrega de votar ab el nostre nom á la persona que l'inciti.

Tercera: que si aquestas dos conclusions anteriors no's compleixen estrictament fent que se'ns esborri de las llistas ó privant que per nosaltres voti un altre que podrá tenir tanta vida com volgueu pero encare tindrà mes poca vergonya, tots els socis calaveras que componen la nostra entitat, adoptaran midas més enérgicas, com per exemple: procuraran per tots els medis empadronarvos aquí á la ciutat pacífica, y fervos ficar socis de la nostra agrupació.

Las rahons en qué's funda la societat dels que fem malvas, son las següents: Vosaltres cacichs, sou la causa generalment de la nostra mort; vosaltres teniu abandonada y esteu separats de la senyora Higiene, com aquell mestre-burot ho está de la dona, ab tots els mils de pessetas que ingressan á la caixa comunal no heu fet ni un plano de cloacas, ni heu procurat treurer aquell centre d'infecció de la plassa de Perpinyá 'hont s'hi celebra'l mercat de tocinos, y aixó que alló, ab lo que rendeix ja n'hi ha prou per asfaltarho dotse vegadas; vosaltres cacichs no heu privat, molt al contrari, hi heu contribuït, á la puja dels queviures, fent de la actual plassa de Granollers un mercat molt mes car que'l de la Capital; vosaltres heu fet els ulls grossos si s'ha portat una vaca, ó un bou, etc., malalt al matadero; y, quantas vegadas si el peix que's ven á'n á la plassa vos el menjessiu tot, serviria per donar un'alegria al poble!

Vosaltres sou els que voliau posar un impost sobre la llet, perque vareu adonarvos de que al dematí'ls obrers en consumian mes que d'aiguarent y es que, no sé si ho sabeu? l'acetat de plom fa mal.

Y si vosaltres sou la causa de nostra defunció ¿perqué després voldriau disfrutar de un dret que nosaltres teniam en vida?

Esperant que no contestaréu á'n aquesta pregunta, es despedeix de vosaltres la Junta Esquelética del Gran Silenci Sepulcral.

P. D. Expressions del mal-lladre, que també resulta ser fill de Granollers.

La Junta.

A UN GRÁ D'ANÍS

¡Oh Quel insustancial, petita oruga,
l'adorador d'estrellas y de criadas
el de projectes grans, mans foradadas,
'l que vius olorant matafaluga!
El gran Kuropatkin may crech que duga
ab acert tant prudent las retiradas,
que tu quan veus venir las castanyadas,
ja dons el previsor *campi qui puga*.
¡Oh, hereu d'una fortuna bestial
qu'escampas per lo terra lo teu nom
y dons *pants* á més d'un carcamal
perque't guardi quan surts á doná el tom...
¡Escolta! Una pregunta... ¿Qué fá mal
l'ayguarent fet acetat de plom?

Acetat de plom.

Salvatje agresió

El caciquisme comensa la campanya. Dijous al vespre fou agredit á la sombra y per la espatlla, D. Joseph Garreta, per un agent de la colla de vividors polítichs.

Aquest *atraco* á tall de lladre de camí ral, ha despertat en tothom fonda indignació.

Cantarellas macabras

Surt nineta d'aqueix ninxo
hont reposas, surt corrents;
no t'adormis, fuig depressa,
fuig... que ve'n Pepet valent.

Debajo de tu ventana
vull cantarte una cansó;
vull dirte, si no ho sabías,
que'n Travé es mort, ben mort.

«Al portal del cementerio
no me vengas á llorar»:
pórtamhi un sach de patatas
que costin poch de pelar,

Y en Jaumet, el Patatero,
va dir *bueno*, ja ho faré,
pro t'haurás d'esperá un rato:
hi ha sessió al Ajuntament.

Sal Pepet, cantaba en Sinia;
sal Quelet per compassió;
trayeu la vostre ossamenta
que s'acostan eleccions.

«Miradme todos los huesos»
deya'l Valent boy cantant,
y contestá un de Marata:
sempre «t'he vist l'os bertran.»

Vull fe una flauta, cantaba
un aixerit esquelet;
y li cridá un desd'un ninxo:
l'os de las camas den Quel.

«La luz que irradian tus ojos»,
cantaba un dels ex-cacichs,
fa mes claror que las cucas
que corren per qui de nits.

«Como los pájaros cantan»
fan l'*Utor* els *sevillans*,
y sos brams semblan absoltas
qu'ells se cantan tot cantant.

Vina aquí sabi de suro,
vina Nas, vina á n'aquí;
dona'ns tava ab els teus dramas
que no'ns podem adormfr.

«Un galeno que te quiere
vino á llorar á tu tumba»;
no vinch avuy perque are
els del Mosquit clavan *surras*.

Caciquets, no busquéu bromas
fent sortir pinxos per tot;
creyeume, no es pensar gayre
el volguer jugar á morts.

Escoltam, mestre de titas,
deya en Más, á n'el barrut:
¿quant t'han donat, mort de gana
perqué aixís t'hagis venut?

Sortiu morts, d'entre'ls xipressos,
mastegava el noble Queu;
sortiu morts, que tinch molts gastos
y'm cobraré el vint per cent,

Al pinxo que atraca á un home,
en la vila de la mort
l'endemá solen comprarli
una gorra de galons.

Dialalón.

TENORIADAS

L'escena passa en un *reservat* ahont s'hi sol inspirar --en Gubert-Butarelli.

Assentat á la *basseta* s'hi está en Sinia-Tenorio, repassant els *negocis* dels consums.

Guardan la porta en Gubert-Butarelli y el Mestre de La Roca-Ciuti.

Gubert-Butarelli dirigintse al Mestre-Ciuti y *guinyant* al *reservat*.

--¿A su servicio estás?

Mestre-Ciuti.—Ha dos meses.

Gubert-Butarelli.—¿Y que tal te sale?

Mestre-Ciuti.—No hay prior que se me iguale, tengo cuanto quiero y más; tiempo libre, bolsa llena, buenas mozas y buen vino.

Gubert-Butarelli.—¿Cuerpo de tal que destinol (ap.) Qui'l pudiese desbancar.

Mestre-Ciuti.—Todo ello á costa ajena y *haciendo* el republicá.

Pep-Tenorio, en un momento empipado y *sacándose* la elocuencia.

—¡Cual pican estos mosquitos!
¡pero mal rayo me parta...
si despues de ver á en Sinia
no pagan caros sus gritos!

Sinia-Tenorio, en el moment del desespero, el día del escrutini.

—Culpa mía no fué, delirio insano
me enageno la mente acalorada;
en els consums me veyá reventado
y realicé ¡ay de mí! la gran burrada
de perder la sangre fría
y aquel día
se passó la gran *bugada*
dels del trust y Companyia.

L'escena entre'l Mestre de La Roca-Comendador y Soqué-Abadesa.

El Mestre-Comendador surt desesperat, dispart; el segueix ab esperverament el Soqué-Abadesa, agafantlo per la punta de la capa.

Soqué-Abadesa.—¿Donde vais Comendador?
que *huts tan enfutismat?*

Mestre-Comendador.—¡Imbécil! ¡trás de mi honor que perdt en el «Sevillá»!

En Guix-Tenorio sol y *pavoneante* ó *extassiantse* al devánt del mirall.

—¡Qué ingenio y que agudeza!
¡mi talento que *bien ba!*
No estoy *hecho* por baja!
¡Siempre vive con grandeza
quien hecho á grandeza esta!
¡Ah!.....

L'escena passa entre'n Quel-Inés y'n Bonet-Brígida, en el moment que aquest li ensenya un número de EL MOSQUIT carregat d'acetat de plom.

Quel-Inés.—¡Ah, que filtro envenenado,
me dais en este papel!

Bonet-Brígida.—No te descompongas Quel,
que de tí lo han acopiado.

L'escena passa entre un de «La Razón»—Don Diego y'l Mestre de La Roca-Tenorio, en el moment en que l'últim es ven als cacichs, anant de brasset ab ellis, després d'haberlos dit lladres y demés *sonrisas*, desde aquest períodich.

El de «La Razón»-D. Diego, al Mestre-Tenorio.

Sigue, pues, con torpe afán
en tu loco frenesí,
más nunca vuelva á mí;
no te conejo Don Juan.

L'escena passa entre'n Sinia-Tenorio y'n Quim-Butarelli, á sota Sant Roch.

Sinia-Tenorio.—¿La hostería dels *calès*?

Quim-Butarelli.—En ella estais caballero.

Sinia-Tenorio.—¿Está en casa el *Quim* Cajero?

Quim-Butarelli.—Estais hablando con él.

Sinia-Tenorio.—Donchs me dareis sis mil pelas.

Quim-Butarelli.—Si m'ho firmais, te'ls daré.

Sinia-Tenorio.—¿Esto comprometer puede!

Quim-Butarelli.—¿Y á mi que me cuenta usted!

Sinia-Tenorio.—Donchs *Noy* aquí *ba* la firma.

Quim-Butarelli.—Donchs Badó, aquí *ba* el calé.

—L'un s'esquitlla per la *puerta*,
l'otro es queda á n'el carré.

L'escena passa entre EL MOSQUIT-Comendador y'l Pep-Tenorio.

Pep-Tenorio.—¿Y aquel entierro que pasa?

M.-Comendador.—Es el tuyo.

Pep-Tenorio.—¿Muerto yo?

M.-Comendador.—L'escrutinio te mató.

en la puerta de tu casa.

Pep-Tenorio.—¡Ay de mí! ¿Pues y'n Badó?

M.-Comendador.—Sols *procura* por su caza.

El Mestre de La Roca-Tenorio sol; l'escena sense llum, perque no se li vegin els colors de la cara.

Mestre-Tenorio.—Yo en «La Razón» me subí,
yo al «Sevillano» bajé,
y en todas partes dejé
memoria amarga de mí.

L'escena entre un Mosquitaire-Brígida y'n Sinia-Inés.

Aquest llegeix EL MOSQUIT y está leri, leri, si cau en basca.

Sinia-Inés.—Brígida no se que siento.

Mosquitaire-Brígida.—Seguit, seguit la lectura,
endins, endins trovareis
lo pot de la confitura.

L'escena passa entre'l Mestre de La Roca-Tenorio y L'honradesa-Comendador ensenyantli varis números de «La Razón».

L'honradesa-Comendador al Mestre-Tenorio.

—Tus disculpas son en vano,
¿Que puede en tu lengua haber,
que borre lo que tu mano
escribió en este papel?

L'escena passa en un carrer estret y fosch, en una nit borrascosa, entre'l nostre Director-Tenorio, y'n Queo de las Márfezas-Mejía.

Aquest atraca á l'altre, surtintli'ls ulls de las *órbitas* y en actitud de pallaso.

Queo-Mejía.—¡Bien hallado Director!

Dr.-Tenorio.—(Apuntantli l'escarment).

—Bien venido (¿) queballero.
Sin cuidado hablad.

Queo-Mejía.—(Tremolant). Jamás lo he tenido.

Dr.-Tenorio.—Decid pues á que venís
á esta hora y con tal afán.

Queo-Mejía.—(Reculant) ¡Vengo á mataros D. Juan!

Dr.-Tenorio.—Según eso sois en Queo.

Queo-Mejía.—No os engañó el corazón.

Un anuncio me habeis puesto,
¡ó el retirais, ó dispuesto
á mataros vengo yo!

Dr. Tenorio.—(Resolt.) ¡Soy de la misma opinión!

Más Queo os debo advertir
que este pleito habeis perdido.
¡Yo el anuncio no retiro
aunque me atraqueis así.

Queo-Mejía.—Donchs yo soy un queballero
que cinto en la llevo espada
¡No seré res destinada
á servir de risa al pueblo!

Dr.-Tenorio.—No creo yo que resquicio
en l'anu cio hais encontrado,
¡en fin, si os *hais* enfadado,
yo me río, señor mío!

Queo-Mejía.—¿Y no ós quereis enfadar!

Dr.-Tenorio.—¡No m'enfado no señor!

Queo-Mejía.—¿Y ahont me pongo yo l'honor?

Dr.-Tenorio.—El decirlo es *escusat*.

Y por mostraros mejor
mi generosa hidalguía,
os aviso, no badeu
pues si otra vez m'atraqueu
os voy á enviar á dida.
Y com no'm vull enfadar
senyor Queo, vaig á sopar.

El Director-Tenorio, s'en vá; queda en Queo-Mejía sol, y volguent fer de Tenorio, *exclama* ab veu de gallina.

¡Llamé al MOSQUIT, no me oyó!
¡Pues no retira el anuncio!
¡Brrrr!... A mataros ja renuncio,
no vull rebrrer, no senyor!

Valent.

¡Ojo! ¡Porcuras!...

ay! no, ja hi tornavam.

Res, es alló, ocupats com estavam ab el riurer, ens hem equivocat dugas vegadas, sinó que aquesta errada no costa cap *calé* al Poble, molt al contrari de algunas *distraccions* que solen passar ¿oy cacichs? Donchs sí, en comptes de posar el número 11 al setmanari, hem repetit el del MOSQUIT passat. Ah! y un altre, aquesta sí que es cuestió de moneda, en lloch de 5 céntims com que ens convé diversió volem celebrar castanyada (no s'entengui en sentit metafórich) y hem determinat doblar el preu de compra, per aquest número, de manera qu'en

VAL 10 Y BEN GASTATS

La Redacció.

EPITAFIS

Dintre aquesta tomba freda
 ¿may diriau el que hi jeu?
 qui procurant fer moneda
 no sé si li deyan Queu.

Reposan aquí despulias
 d'un infelis advocat
 qu'en vida havia lograt
 ser *compositor* de fullas.

Jau dessota aquesta creu
 per lo temps mitj consumida
 un saboner que la mida
 era del cap com lo peu.

Sota aquesta flor de malva
 un metje hi van enterrá
 que torná sa testa calva
 de tant que versificá.

Cansat de perdre eleccions
 hi fer gastar molt parné
 determiná fe enterrarse
 lo pobre senyor Travé.

Dintre aquesta sepultura
 que á la mida no ha arribat
 el pobre Quelet descansa,
 lo fabricant de acetat

No hus acosteu á aqueix ninxo
 si la cartera porteu,
 que aquí van enterrar un pinxo
 d'una fonda de molt preu.

En *Ciment* es mort aquí
 á causa de un fart de llibres
 que no va poguer pahir.

Descansa aquí el noble Queu
 conegut per tot arreu
 pe'l *Marfegas Infrascrit*;
 tres sombras de feridura
 l'han dut á la sepultura.
 Va ser plorat p'EL MOSQUIT!

A dintre aquesta Pastera
 hi jau el noy Cunillera;
 per cap portava un cetrill,
 y com qu'era tan talós
 un dia d'un fart d'arrós
 va fer la mort de cunill.

Dessota eixa creu hi nía
 per *in eternum*, amen,
 d'els del trust la companyia.
 Fou molt llarga sa agonía.
 — ¡Uff! que *huele* malament.

Abandonat de la dona,
 redactor d'un «Sevillá»,
 mestre á tall de Noy de Tona,
 cara de *tan se m'endona*,
 va fer cap á aquest fosar.

¿Veyeu eixa calavera
 que aquí dins no ha capigut?
 Es la d'aquell Bou barrut
 que fins pretengué aquí entrá
 un tocino que salá,
 com éll grassot y panxut.

Mireu de no ensopegar
 ab la tomba del *detrás*,
 puig no van poguer lográ
 que dins hi cabés el Nás.

Aquí dorm lo son etern
 una causa ruidosa
 que als hereus els hi fa nosa
 y l'autor es á l'infern.

Rumiantse l'argument
 d'una obra piramidal
 va morir-se de repent
 l'autor *dramátich* Vidal.

Afónich se va quedar
 el diputat del sí y nó
 dintre la diputació;
 y del disgust va finá.

Enterrat dintre d'un pot
 se troba un apotecari,
 que per brut y estrafalari
 va fer cap á dins lo clot.

Preparéu lo mocadó
 perquè dins d'aqueixa estancia
 despedint mala fragancia
 hi jau l'Administració.

Jau aquí per sempre més
 el pobre Pepet Valent;
 va morir-se molt content
 per no veurer cap *inglés*.

Aquí dins hi ha en Ventureta,
 ex-jutje y burot mes tart;
 may va pogué anar ben fart.
 Morí anyorant la pesseta.

Jau aquí, tot ple de cuchs,
 aquell fabricant de suchs
 conegut pe'l gráfich nom
 de Quel, Acetat de plom.

A dintre d'aquest sepulcre
 dorm un galeno poch pulcre.
 Tothom son nom endevina
 si acás dich que receptava
 mil grams d'aixerop de tava
 ab polvos de baylarina.

Dins de un pot de confitura
 hi ha en conserva una criatura
 que may va arribá á la mida.
 ¡Ploreu tots pe'l pobre Quel!
 ¡A horas d'are ja es al cell
 Va morir fent la pipida.

Te á n'aquí l'etern sitial
 un gran nas y un concejal
 que feu l'última ganyota
 á causa de un cansament
 de tan traginá el present
 que dú en forma de tarota.

Jau dins d'aquesta paret
 el conegut Castellet;
 un dia, fent un badall
 no pogué aguantá'l respir,
 va torsá'l coll com un gall
 y després es va morir.
 Mes hi ha algú que'ns assegura
 que dins de la sepultura
 no es mort, lo que fá es dormir.

Aquí jau un saboné
 conegut per Pep Baté
 que morí d'un tip de cols...
 — No senyor, fou de bunyols.

En Quel es en 'questa tomba
 'hont reposa eternament.
 Va morir d'un tip de barra...
 — No senyor, fou d'aiguardent.

Dessota d'aquesta llosa
 en Badó en pau hi reposa.
 Va morir gastant molts tums...
 — No senyor, fou de consums.

Dintre d'aquest panteó
 jauhen sis viudas molt guapas
 que'ls ulls d'el coix del sabó
 varen fer caurer de grapas
 per un fletxament de cor
 á n'el regne de la mort.

— R. I. P. —
 — Y RAP. —

Imp. de E. Garrell.—Granollers.